

FÖLJENOT

från: Sekretariatet

till: Konventet

Föreg. dok. nr: CONV 820/1/03 REV 1, 797/1/03 REV 1

Ärende: Utkast till fördrag om upprättande av en konstitution för Europa

Konventets ledamöter finner i bilaga det korrigerade utkast till konstitution som konventets ordförande lade fram för Europeiska rådet i Thessaloniki den 20 juni 2003.

UTKAST

**FÖRDRAG OM
UPPRÄTTANDE AV EN**

**KONSTITUTION
FÖR EUROPA**

**ÖVERLÄMNAT
TILL EUROPEISKA RÅDET I THESSALONIKI**

20 JUNI 2003

FÖRORD

Europeiska rådet i Laeken, Belgien, den 14–15 december 2001 konstaterade att Europeiska unionen närmade sig en avgörande vändpunkt i sin tillvaro och sammankallade därför konventet om Europas framtid.

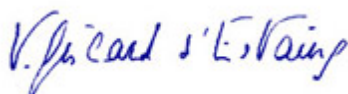
Detta konvent fick i uppdrag att utarbeta förslag till tre grundläggande teman: Hur kan man på nytt föra medborgarna närmare det europeiska projektet och de europeiska institutionerna? Hur kan man strukturera det politiska livet och det europeiska politiska utrymmet i en utvidgad union? Hur kan man bygga ut unionen till en stabiliserande faktor och en referenspunkt i en värld med en ny organisation?

Konventet har funnit svar på de frågor som ställdes i Laekenförklaringen och

- föreslår en bättre fördelning av unionens och medlemsstaternas befogenheter,
- rekommenderar att fördragen slås samman och att unionen tilldelas status som juridisk person,
- lägger fram en förenkling av unionens instrument för åtgärder,
- föreslår åtgärder för att öka demokratin, öppenheten och effektiviteten i Europeiska unionen genom att utveckla de nationella parlamentens bidrag till det europeiska projektets legitimitet, förenkla beslutsprocessen och se till att de europeiska institutionerna arbetar på ett öppnare och mer överskådligt sätt,
- ställer upp nödvändiga åtgärder för att förbättra strukturen på var och en av de tre unionsinstitutionernas och stärka deras roll, bland annat med beaktande av utvidgningens konsekvenser.

I Laekenförklaringen ställdes frågan huruvida denna förenkling och omstrukturering av fördragen inte på sikt skulle kunna öppna vägen för antagandet av en konstitutionell text inom unionen. Konventets arbete har slutligen utmynnat i ett utkast till fördrag om upprättande av en konstitution för Europa som samlade bred konsensus vid plenarmötet den 13 juni 2003.

Det är denna text vi idag den 20 juni 2003 har äran att på Europeiska konventets vägnar lägga fram för Europeiska rådet församlat i Thessaloniki i förhoppningen att den skall utgöra grundval för ett framtida fördrag om upprättande av den europeiska konstitutionen.

Valéry Giscard d'Estaing
Konventets ordförande

Giuliano Amato
Vice ordförande

Jean-Luc Dehaene
Vice ordförande

Utkast

FÖRDRAG OM UPPRÄTTANDE AV EN KONSTITUTION FÖR EUROPA

INGRESS

Χρώμεθα γάρ πολιτεία ... καί όνομα μέν διά τό μή ές ολίγους άλλ' ές πλείονας οικεῖν δημοκρατία κέκληται.

Vår författning har namnet demokrati, emedan den är så gestaltad, att makten icke tillhör ett fåtal utan flera.

Thukydides, II, 37

Medvetna om att kontinenten Europa är bärare av en kultur, att dess invånare, som invandrat i på varandra följande vågor ända sedan mänsklighetens begynnelse, här gradvis har utvecklat de värden som bildar grunden för humanismen: jämlikhet mellan människorna, frihet, respekt för förnuftet,

inspirerade av Europas kulturella, religiösa och humanistiska arv med värden som alltjämt är levande i det europeiska kulturarvet, och som är förankrade i en samhällssyn som präglas av människans centrala roll och hennes okränkbara och obestriddiga rättigheter samt respekten för rätten,

övertygade om att ett hädanefter enat Europa kommer att gå vidare på denna civilisationens, framstegens och välståndets väg, till fromma för alla invånare, även de svagaste och mest utblottade, att Europa önskar förbli en kontinent som är öppen för kultur, kunskap och sociala framsteg och att Europa önskar fördjupa det offentliga livets demokratiska och öppna karaktär och verka för fred, rättvisa och solidaritet i världen,

övertygade om att Europas folk, samtidigt som de är och förblir stolta över sin identitet och sin nationella historia, är fast beslutna att övervinna sina gamla motsättningar och att i en allt fastare sammanslutning skapa sin gemensamma framtid,

förvissade om att ett Europa "förenat i mångfalden" erbjuder de bästa möjligheterna att fortsätta det stora äventyr som gör Europa till ett privilegierat område för människans förhoppningar, med respekt för envars rättigheter och medvetna om sitt ansvar gentemot kommande generationer och gentemot vår jord,

tacksamma mot ledamöterna av det europeiska konventet för att de har utarbetat denna konstitution på de europeiska medborgarnas och de europeiska staternas vägnar,

[som sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form, har enats om följande:]

DEL I

AVDELNING I: DEFINITION AV UNIONEN OCH DESS MÅL

Artikel 1: Upprättande av unionen

1. Genom denna konstitution, som har sitt ursprung i en önskan hos Europas medborgare och stater att bygga sin gemensamma framtid, upprättas Europeiska unionen, som av medlemsstaterna tilldelas befogenheter för att deras gemensamma mål skall uppnås. Unionen skall samordna medlemsstaternas politik i syfte att uppnå dessa mål och skall på gemenskapsgrund utöva de befogenheter som medlemsstaterna överför till unionen.
2. Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater som respekterar dess värderingar och förbinder sig att gemensamt främja dem.

Artikel 2: Unionens värden

Unionen bygger på värden som respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämställdhet, rättsstatsprincipen samt mänskliga rättigheter. Dessa värden är gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle där mångfald, tolerans, rättvisa, solidaritet och icke-diskriminering råder.

Artikel 3: Unionens mål

1. Unionen skall ha som mål att främja freden, sina värden och folkens välfärd.
2. Unionen skall erbjuda sina medborgare ett område med frihet, säkerhet och rättvisa utan inre gränser samt en inre marknad, där det råder fri och icke snedvriden konkurrens.
3. Unionen skall verka för ett Europa med hållbar utveckling som bygger på välavvägd ekonomisk tillväxt, på en social marknadsekonomi med hög konkurrenskraft där full sysselsättning och sociala framsteg eftersträvas, samt på en hög miljöskyddsnivå och en bättre miljö. Den skall främja vetenskapliga och tekniska framsteg.

Den skall bekämpa social utslagning och diskriminering samt främja social rättvisa och socialt skydd, jämställdhet mellan kvinnor och män, solidaritet mellan generationerna och skydd av barnens rättigheter.

Den skall främja ekonomisk, social och territoriell sammanhållning och solidaritet mellan medlemsstaterna.

Unionen skall respektera rikedomerna hos sin kulturella och språkliga mångfald och sörja för att det europeiska kulturarvet skyddas och utvecklas.

4. I sina förbindelser med den övriga världen skall unionen bekräfta och främja sina värderingar och intressen. Den skall bidra till fred, säkerhet, hållbar utveckling av vår planet, solidaritet och ömsesidig respekt mellan folken, fri och rättvis handel, utrotning av fattigdomen och skydd för mänskliga rättigheter och särskilt barnens rättigheter samt till strikt beaktande och utveckling av internationell rätt, inklusive respekt för principerna i Förenta nationernas stadga.
5. Dessa mål skall eftersträvas med lämpliga medel, beroende på de befogenheter som tilldelas unionen i denna konstitution.

Artikel 4: Grundläggande friheter och icke-diskriminering

1. Fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital samt etableringsfrihet skall garanteras inom och av unionen i enlighet med bestämmelserna i denna konstitution.
2. Inom denna konstitutions tillämpningsområde, och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i konstitutionen, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

Artikel 5: Förbindelserna mellan unionen och medlemsstaterna

1. Unionen skall respektera sina medlemsstaters nationella identitet, som kommer till uttryck i deras politiska och konstitutionella grundstrukturer, inbegripet det regionala och lokala självstyret. Den skall respektera deras väsentliga statliga funktioner, inbegripet funktioner för att hävda den territoriella integriteten och för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.
2. Enligt principen om lojalt samarbete skall unionen och medlemsstaterna respektera och bistå varandra när de fullgör de uppgifter som följer av konstitutionen.

Medlemsstaterna skall underlätta att unionens uppgifter fullgörs, och de skall avstå från varje åtgärd som kan äventyra att konstitutionens mål uppnås.

Artikel 6: Status som juridisk person

Unionen skall ha status som juridisk person.

AVDELNING II: GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER OCH UNIONSMEDBORGARSKAP

Artikel 7: Grundläggande rättigheter

1. Unionen skall erkänna de rättigheter, friheter och principer som fastställs i stadgan om de grundläggande rättigheterna, som utgör del II av denna konstitution.
2. Unionen skall söka anslutning till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. En anslutning till denna konvention skall inte ändra unionens befogenheter såsom de definieras i denna konstitution.
3. De grundläggande rättigheterna såsom de garanteras i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner, skall ingå i unionsrätten som allmänna principer.

Artikel 8: Unionsmedborgarskap

1. Varje person som är medborgare i en medlemsstat skall vara unionsmedborgare. Unionsmedborgarskapet skall komplettera och inte ersätta det nationella medborgarskapet.
2. Unionsmedborgarna skall ha de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i denna konstitution. Dessa är följande:
 - Rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.
 - Rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet samt vid kommunala val i den medlemsstat där unionsmedborgaren är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten.

- Rätt till skydd inom ett tredje lands territorium, där den medlemsstat i vilken de är medborgare inte är representerad, av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter, på samma villkor som medborgarna i den staten.
 - Rätt att göra framställningar till Europaparlamentet, vända sig till Europeiska ombudsmannen samt skriftligen vända sig till unionens institutioner och rådgivande organ på något av konstitutionens språk och få svar på samma språk.
3. Dessa rättigheter skall utövas enligt de villkor och begränsningar som fastställs i denna konstitution och i de bestämmelser som antagits för dess tillämpning.

AVDELNING III: UNIONENS BEFOGENHETER

Artikel 9: Grundläggande principer

1. Avgränsningen av unionens befogenheter skall styras av principen om tilldelade befogenheter. Utövandet av unionens befogenheter skall styras av principerna om subsidiaritet och proportionalitet.
2. Enligt principen om tilldelade befogenheter skall unionen handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats av medlemsstaterna i konstitutionen för att uppnå de mål som den fastställer. Varje befogenhet som inte har tilldelats unionen i konstitutionen skall tillhöra medlemsstaterna.
3. Enligt subsidiaritetsprincipen skall unionen på de områden där den inte ensam är behörig vidta en åtgärd endast och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, både på central, regional och lokal nivå, och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå.

Unionens institutioner skall tillämpa subsidiaritetsprincipen enligt protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, som är fogat till konstitutionen. De nationella parlamenten skall se till att denna princip följs i enlighet med det förfarande som fastställs i protokollet.

4. Enligt proportionalitetsprincipen skall unionen inte vidta någon åtgärd som till innehåll och form går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen i konstitutionen.

Institutionerna skall tillämpa proportionalitetsprincipen enligt det protokoll som avses i punkt 3.

Artikel 10: Unionsrätten

1. Konstitutionen och den rätt som antagits av unionens institutioner när de utövar de befogenheter som den har tilldelats skall ha företräde framför medlemsstaternas rätt.
2. Medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av konstitutionen eller av åtgärder som vidtagits av unionens institutioner.

Artikel 11: Befogenhetskategorier

1. När konstitutionen tilldelar unionen exklusiv befogenhet på ett visst område får unionen lagstifta och anta rättsligt bindande akter, men medlemsstaterna får göra detta själva endast efter bemyndigande från unionen eller för att genomföra akter som unionen antagit.

2. När konstitutionen tilldelar unionen delad befogenhet med medlemsstaterna på ett visst område skall unionen och medlemsstaterna ha befogenhet att lagstifta och anta rättsligt bindande akter på detta område. Medlemsstaterna skall utöva sin befogenhet i den mån som unionen inte utövar sin befogenhet eller har beslutat att upphöra att utöva den.
3. Unionen skall ha befogenhet att främja och säkerställa samordningen av medlemsstaternas ekonomiska politik och sysselsättningspolitik.
4. Unionen skall ha befogenhet att fastställa och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, inbegripet den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik.
5. På vissa områden och på de villkor som fastställs i konstitutionen skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder för att stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder, dock utan att ersätta deras befogenhet på dessa områden.
6. Omfattningen av och de närmare villkoren för utövandet av unionens befogenheter skall fastställas i de särskilda bestämmelserna för varje område i del III av konstitutionen.

Artikel 12: Exklusiva befogenheter

1. Unionen skall ensam ha befogenhet att fastställa konkurrensregler som är nödvändiga för den inre marknadens funktion samt på följande områden:
 - Den monetära politiken för de medlemsstater som har infört euron.
 - Den gemensamma handelspolitiken.
 - Tullunionen.
 - Bevarandet av havets biologiska resurser inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken.

2. Unionen skall ensam ha befogenhet att ingå ett internationellt avtal om ingåendet av avtalet fastställs i en unionsrättsakt, om det är nödvändigt för att unionen skall kunna utöva sin befogenhet internt eller om det inverkar på en intern unionsakt.

Artikel 13: Områden med delad befogenhet

1. Unionen skall ha delad befogenhet med medlemsstaterna om den genom konstitutionen tilldelas en befogenhet som inte omfattas av de områden som avses i artiklarna 12 och 16.
2. Unionen och medlemsstaterna skall ha delade befogenheter på följande huvudområden:
 - Inre marknaden.
 - Området med frihet, säkerhet och rättvisa.
 - Jordbruk och fiske, med undantag av bevarandet av havets biologiska resurser.
 - Transport och transeuropeiska nät.
 - Energi.
 - Socialpolitik, avseende aspekter som fastställs i del III.
 - Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.
 - Miljö.
 - Konsumentskydd.
 - Gemensamma angelägenheter avseende säkerhet i fråga om folkhälsa.
3. När det gäller forskningen, den tekniska utvecklingen och rymden skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder, bland annat definitionen och genomförandet av program, men utövandet av denna befogenhet får inte leda till att medlemsstaterna förbjuds att utöva sina befogenheter.

4. När det gäller utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd skall unionen ha befogenhet att genomföra åtgärder och föra en gemensam politik, men utövandet av denna befogenhet får inte leda till att medlemsstaterna förbjuds att utöva sina befogenheter.

Artikel 14: Samordning av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken

1. Unionen skall anta bestämmelser för att säkerställa samordningen av medlemsstaternas ekonomiska politik, bland annat genom att anta de allmänna riktlinjerna för denna politik. Medlemsstaterna skall inom unionen samordna sin ekonomiska politik.
2. Särskilda bestämmelser skall tillämpas på de medlemsstater som har infört euron.
3. Unionen skall anta bestämmelser för att säkerställa samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik, bland annat genom att anta riktlinjerna för denna politik.
4. Unionen får ta initiativ i syfte att säkerställa samordningen av medlemsstaternas socialpolitik.

Artikel 15: Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik

1. Unionens befogenhet i fråga om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla utrikespolitiska områden samt alla frågor som rör unionens säkerhet, inbegripet ett gradvis fastställande av en gemensam försvarspolitik som kan leda till ett gemensamt försvar.
2. Medlemsstaterna skall aktivt och förbehållslöst stödja unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet och skall respektera de akter som unionen antar på detta område. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller kan minska dess effektivitet.

Artikel 16: Områden för stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder

1. Unionen kan vidta stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder.
2. Områdena för stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder är för europeiskt syfte
 - industri,
 - skydd för och förbättring av människors hälsa,
 - utbildning, yrkesutbildning, ungdom och idrott,
 - kultur,
 - räddningstjänst.
3. De rättsligt bindande akter som antas av unionen på grundval av de särskilda bestämmelserna för dessa områden i del III får inte innebära en harmonisering av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar.

Artikel 17: Flexibilitetsklausul

1. Om en åtgärd från unionens sida skulle visa sig nödvändig för att inom ramen för den politik som fastställs i del III nå något av de mål som fastställs genom konstitutionen, och konstitutionen inte innehåller de nödvändiga befogenheterna, skall ministerrådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande vidta de åtgärder som behövs.
2. Kommissionen skall vid det förfarande för kontroll av subsidiaritetsprincipen som avses i artikel 9.3 uppmärksamma medlemsstaternas nationella parlament på de förslag som bygger på denna artikel.
3. De bestämmelser som antagits på grundval av denna artikel får inte innebära en harmonisering av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar i de fall där konstitutionen utesluter en sådan harmonisering.

AVDELNING IV: UNIONENS INSTITUTIONER

Kapitel I – Den institutionella ramen

Artikel 18: Unionens institutioner

1. Unionen skall ha en gemensam institutionell ram i syfte att

- sträva efter att förverkliga unionens mål,
- främja dess värderingar,
- tjäna unionens, dess medborgares och medlemsstaters intressen

och säkerställa konsekvens, effektivitet och kontinuitet i den politik som den för och den verksamhet som den bedriver för att nå sina mål.

2. Den institutionella ramen skall omfatta följande:

Europaparlamentet.

Europeiska rådet.

Ministerrådet.

Europeiska kommissionen.

Domstolen.

3. Varje institution skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom konstitutionen, i enlighet med de förfaranden och på de villkor som anges i denna.

Institutionerna skall samarbeta lojalt med varandra.

Artikel 19: Europaparlamentet

1. Europaparlamentet skall tillsammans med ministerrådet utöva den lagstiftande funktionen och budgetfunktionen samt den politiska kontrollen och den rådgivande funktionen enligt de villkor som fastställs i konstitutionen. Det skall utse Europeiska kommissionens ordförande.

2. Europaparlamentet skall väljas genom allmänna val direkt av de europeiska medborgarna med fri och hemlig omröstning för en period av fem år. Ledamöternas antal skall inte överstiga 736. De europeiska medborgarna skall företrädas i degressiv proportionalitet, och det skall fastställas en minimitröskel på fyra ledamöter i Europaparlamentet per medlemsstat.

I tillräckligt god tid före valen till Europaparlamentet 2009, och därefter vid behov före senare val, skall Europeiska rådet på grundval av ett förslag från Europaparlamentet och med dettas godkännande enhälligt anta ett beslut om Europaparlamentets sammansättning, varvid de ovan angivna principerna skall respekteras.

3. Europaparlamentet skall välja sin ordförande och sitt presidium bland sina ledamöter.

Artikel 20: Europeiska rådet

1. Europeiska rådet skall ge unionen de impulser som behövs för dess utveckling och bestämma dess allmänna politiska riktlinjer och prioriteringar. Det skall inte utöva någon lagstiftande funktion.
2. Europeiska rådet skall bestå av medlemsstaternas stats- eller regeringschefer, samt av sin ordförande och kommissionens ordförande. Unionens utrikesminister skall delta i dess arbete.
3. Europeiska rådet skall sammanträda var tredje månad efter kallelse av sin ordförande. Om dagordningen kräver det, kan Europeiska rådets medlemmar besluta att de skall biträdas av en minister och, när det gäller kommissionens ordförande, av en europeisk kommissionär. Om situationen kräver det, skall ordföranden sammankalla ett extra möte i Europeiska rådet.
4. Om inte annat föreskrivs i konstitutionen skall Europeiska rådet fatta beslut med konsensus.

Artikel 21: Europeiska rådets ordförande

1. Europeiska rådet skall utse sin ordförande med kvalificerad majoritet, för en period av två och ett halvt år, som kan förnyas en gång. I händelse av förhinder eller allvarlig försummelse får Europeiska rådet avbryta hans eller hennes mandat enligt samma förfarande.
2. Europeiska rådets ordförande skall
 - leda och stimulera Europeiska rådets arbete,
 - säkerställa förberedelserna av och kontinuiteten i Europeiska rådets arbetet i samarbete med kommissionens ordförande, och på grundval av arbetet i rådet i konstellationen allmänna frågor,
 - verka för att underlätta sammanhållning och konsensus inom Europeiska rådet,
 - lägga fram en rapport för Europaparlamentet efter varje möte.

Europeiska rådets ordförande skall på sin nivå och i denna egenskap svara för unionens representation utåt i de frågor som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, utan att unionens utrikesministers befogenheter åsidosätts.

3. Europeiska rådets ordförande får inte inneha ett nationellt mandat.

Artikel 22: Ministerrådet

1. Ministerrådet skall tillsammans med Europaparlamentet utöva den lagstiftande funktionen, budgetfunktionen samt funktioner för fastställande av politik och samordnande funktioner enligt de villkor som fastställs i konstitutionen.
2. Ministerrådet skall bestå av en företrädare som utses av varje medlemsstat på ministernivå för var och en av dess konstellationer. Denna företrädare skall ensam ha befogenhet att fatta bindande beslut för den medlemsstat som han eller hon företräder och att utöva rösträtten.
3. Om inte annat föreskrivs i konstitutionen skall ministerrådet fatta beslut med kvalificerad majoritet.

Artikel 23: Ministerrådets konstellationer

1. Ministerrådet i konstellationen allmänna frågor och lagstiftning skall säkerställa konsekvensen i ministerrådets arbete.

När ministerrådet fattar beslut i egenskap av rådet i konstellationen allmänna frågor, skall det i samverkan med kommissionen förbereda och säkerställa uppföljningen av Europeiska rådets möten.

När ministerrådet fattar beslut i egenskap av lagstiftare skall det överväga och tillsammans med Europaparlamentet besluta om europeiska lagar och ramlagar i enlighet med bestämmelserna i konstitutionen. När ministerrådet har lagstiftande funktion skall bland varje medlemsstats företrädare ingå en eller två företrädare på ministernivå med passande sakkunskap som återspeglar frågorna på ministerrådets dagordning.

2. Ministerrådet i konstellationen utrikes frågor skall utforma unionens utrikespolitik på grundval av de strategiska riktlinjer som Europeiska rådet fastställer och skall säkerställa konsekvensen i unionens åtgärder. Dess ordförande skall vara unionens utrikesminister.
3. Europeiska rådet skall anta ett europeiskt beslut om i vilka andra konstellationer ministerrådet får sammanträda.
4. Ordförandeskapet för ministerrådskonstellationer annan än utrikes frågor skall innehas av medlemsstaternas företrädare inom rådet på grundval av ett jämlikt roterande system i perioder om minst ett år. Europeiska rådet skall anta ett europeiskt beslut i vilket regler fastställs för en sådan rotation, med hänsyn tagen till Europas politiska och geografiska jämvikt och medlemsstaternas olikartade karaktär.

Artikel 24: Kvalificerad majoritet

1. När Europeiska rådet eller ministerrådet beslutar med kvalificerad majoritet, skall denna majoritet motsvara majoriteten av medlemsstaterna och representera minst tre femtedelar av unionens befolkning.
2. När det i konstitutionen inte krävs att Europeiska rådet eller ministerrådet skall besluta på grundval av ett förslag från kommissionen, eller när Europeiska rådet eller ministerrådet inte beslutar på initiativ av unionens utrikesminister, skall den kvalificerade majoriteten utgöras av två tredjedelar av medlemsstaterna och representera minst tre femtedelar av unionens befolkning.
3. Bestämmelserna i punkterna 1 och 2 skall i enlighet med bestämmelserna i artikel 19 få verkan den 1 november 2009, efter det att valen till Europaparlamentet har ägt rum.
4. När det i del III i konstitutionen föreskrivs att europeiska lagar och ramlagar skall antas av ministerrådet i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande, får Europeiska rådet på eget initiativ och med enhällighet och efter en minsta behandlingsperiod av sex månader anta ett europeiskt beslut om bemyndigande att anta sådana lagar eller ramlagar i enlighet med det vanliga lagstiftningsförfarandet. Europeiska rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet och informerat de nationella parlamenten.

När det i del III i konstitutionen föreskrivs att ministerrådet skall besluta med enhällighet på ett bestämt område, får Europeiska rådet på eget initiativ och med enhällighet anta ett europeiskt beslut som bemyndigar ministerrådet att fatta beslut med kvalificerad majoritet på detta område. Varje initiativ som Europeiska rådet tar på grundval av detta stycke skall översändas till de nationella parlamenten åtminstone fyra månader innan ett beslut fattas.

5. I Europeiska rådet skall dess ordförande och kommissionens ordförande inte delta i omröstningen.

Artikel 25: Europeiska kommissionen

1. Europeiska kommissionen skall främja det europeiska allmänna intresset och ta lämpliga initiativ i detta syfte. Den skall säkerställa tillämpningen av bestämmelserna i konstitutionen och av de åtgärder som vidtas av institutionerna enligt konstitutionen. Den skall övervaka tillämpningen av unionsrätten under domstolens kontroll. Den skall genomföra budgeten och förvalta program. Den skall utöva samordnande, verkställande och förvaltande funktioner enligt de villkor som fastställs i konstitutionen. Med undantag av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt övriga i konstitutionen angivna fall skall den säkerställa unionens yttre representation. Den skall ta initiativ till unionens årliga och fleråriga programplanering för att få till stånd interinstitutionella avtal.
2. Om inte annat föreskrivs i konstitutionen får en unionsrättsakt endast antas på förslag av kommissionen. Andra akter skall antas på förslag av kommissionen om detta föreskrivs i konstitutionen.

3. Kommissionen skall bestå av ett kollegium som är sammansatt av en ordförande, unionens utrikesminister/vice ordförande och tretton europeiska kommissionärer som väljs på grundval av ett system med lika rotation mellan medlemsstaterna. Detta system skall fastställas genom ett europeiskt beslut antaget av Europeiska rådet på grundval av följande principer:
 - a) Medlemsstaterna skall behandlas på strikt lika villkor vid fastställandet av ordningen för övergång och tiden som ledamot av kollegiet när det gäller deras medborgare. Skillnaden mellan det totala antal mandatperioder som innehas av medborgare från två givna medlemsstater får därför aldrig överstiga ett.
 - b) Med förbehåll för punkt a skall var och en av de på varandra följande kollegierna ha en sådan sammansättning att den på ett tillfredsställande sätt speglar unionens samtliga medlemsstaters demografiska och geografiska spännvidd.

Kommissionens ordförande skall utnämna kommissionärer utan rösträtt, som skall utses enligt samma kriterier som kollegiets ledamöter och komma från alla andra medlemsstater.

Dessa bestämmelser skall få verkan den 1 november 2009.

4. Kommissionen skall fullgöra sina uppgifter under full oavhängighet. Vid fullgörandet av sina skyldigheter skall de europeiska kommissionärerna och övriga kommissionärer inte vare sig begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något annat organ.
5. Kommissionen skall som kollegium vara ansvarig inför Europaparlamentet. Kommissionens ordförande skall vara ansvarig inför Europaparlamentet för kommissionärernas verksamhet. Europaparlamentet får anta ett förslag om misstroendevotum mot kommissionen enligt reglerna i artikel III-238 i konstitutionen. Om förslaget antas, skall de europeiska kommissionärerna och övriga kommissionärer kollektivt avgå. Kommissionen skall fortsätta att handlägga löpande ärenden till dess att ett nytt kollegium har utnämnts.

Artikel 26: Europeiska kommissionens ordförande

1. Med hänsyn till valen till Europaparlamentet och efter lämpligt samråd skall Europeiska rådet med kvalificerad majoritet föreslå Europaparlamentet en kandidat till befattningen som kommissionens ordförande. Denna kandidat skall väljas av Europaparlamentet med en majoritet av dess ledamöter. Om denna kandidat inte får majoritet, skall Europeiska rådet inom en månad föreslå Europaparlamentet en ny kandidat enligt samma förfarande som ovan.
2. Varje medlemsstat, bestämd på grundval av rotationssystemet, skall upprätta en förteckning över tre personer, i vilken båda könen är företrädda, som de anser vara kvalificerade för att utöva befattningen som europeisk kommissionär. Genom att välja ut en person från var och en av de föreslagna listorna skall den valde ordföranden utse de tretton europeiska kommissionärer, som valts för sin duglighet och sitt europeiska engagemang och vars oavhängighet inte kan ifrågasättas. Ordföranden och de personer som utsetts till att vara ledamöter av kommissionen, inklusive unionens framtida utrikesminister, samt de personer som utsetts till kommissionärer utan rösträtt skall som kollegium godkännas vid en omröstning i Europaparlamentet. Kommissionens mandattid skall vara fem år.
3. Kommissionens ordförande skall
 - fastställa de riktlinjer enligt vilka kommissionen skall arbeta,
 - besluta om den interna organisationen för att säkerställa konsekvens, effektivitet och kollegialitet i kommissionens handlande,
 - utse vice ordförande bland kollegiets ledamöter.

En europeisk kommissionär eller kommissionär skall begära sitt entledigande om ordföranden begär detta.

Artikel 27: Unionens utrikesminister

1. Europeiska rådet skall med kvalificerad majoritet och med godkännande av kommissionens ordförande utnämna unionens utrikesminister. Denne eller denna skall leda unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Europeiska rådet kan avsluta hans eller hennes mandatperiod genom samma förfarande.
2. Unionens utrikesminister skall genom sina förslag bidra till utformningen av den gemensamma utrikespolitiken och skall såsom ministerrådets bemyndigade ställföreträdare verkställa denna politik. Han eller hon skall handla på samma sätt beträffande den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.
3. Unionens utrikesminister skall vara en av Europeiska kommissionens vice ordförande. Han eller hon skall där ha ansvar för de yttre förbindelserna och för samordningen av övriga aspekter av unionens yttre åtgärder. Vid utövandet av detta ansvar inom kommissionen och endast för dessa ansvarsområden skall unionens utrikesminister omfattas av de förfaranden som reglerar kommissionens arbete.

Artikel 28: Domstolen

1. Domstolen skall omfatta Europeiska domstolen, den allmänna underrätten och specialdomstolar. Den skall säkerställa att lag och rätt följs vid tolkning och tillämpning av konstitutionen.

Medlemsstaterna skall fastställa de möjligheter till överklagande som behövs för att säkerställa ett effektivt domstolsskydd inom unionsrättens område.

2. Europeiska domstolen skall bestå av en domare per medlemsstat och biträdas av generaladvokater.

Den allmänna underrätten skall ha minst en domare per medlemsstat, och antalet domare skall fastställas i domstolens stadga.

Europeiska domstolens domare och generaladvokater samt den allmänna underrättens domare skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller de villkor som fastställs i artiklarna III-256 och III-257; de skall utses av medlemsstaternas regeringar i samförstånd för en mandattid på sex år, som kan förnyas.

3. Domstolen skall
 - besluta när en medlemsstat, en institution eller fysiska eller juridiska personer har väckt talan i enlighet med bestämmelserna i del III,
 - meddela förhandsavgöranden när en nationell domstol har begärt förhandsavgörande om tolkningen av unionsrätten eller giltigheten av rättsakter som antagits av institutionerna,
 - besluta i de övriga mål som föreskrivs i konstitutionen.

Kapitel II – Övriga institutioner och organ

Artikel 29: Europeiska centralbanken

1. Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna skall utgöra Europeiska centralbankssystemet. Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna i de medlemsstater som infört unionens valuta, kallad euron, skall föra unionens monetära politik.
2. Europeiska centralbankssystemet skall styras av Europeiska centralbankens beslutande organ. Huvudmålet för Europeiska centralbankssystemet är att upprätthålla prisstabilitet. Utan att åsidosätta detta mål skall det stödja den allmänna ekonomiska politiken inom unionen för att bidra till att förverkliga unionens mål. Det skall styra all annan centralbanksverksamhet i enlighet med bestämmelserna i del III och Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadgar.
3. Europeiska centralbanken skall vara en institution som är en juridisk person. Endast banken får tillåta utgivandet av euron. Den skall vara oavhängig när den utövar sina befogenheter och i fråga om sin ekonomi. Unionens institutioner och organ samt medlemsstaternas regeringar förbinder sig att respektera denna princip.
4. Europeiska centralbanken skall vidta de åtgärder som behövs för att utföra sina uppdrag i enlighet med bestämmelserna i artiklarna III-74 – III-81 och på de villkor som fastställs i Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadgar. I enlighet med samma bestämmelser skall de medlemsstater som inte har infört euron, liksom deras centralbanker, behålla sina befogenheter på det monetära området.
5. Inom sitt behörighetsområde skall Europeiska centralbanken höras om varje förslag till unionsakt samt om varje förslag till reglering på nationell nivå, och den får avge yttranden.

6. Europeiska centralbankens beslutande organ, deras sammansättning och reglerna för deras verksamhet fastställs i artiklarna III-82–III-85 samt i Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadgar.

Artikel 30: Revisionsrätten

1. Revisionsrätten skall vara den institution som reviderar räkenskaperna.
2. Den skall granska räkenskaperna över unionens samtliga inkomster och utgifter och förvissa sig om att den ekonomiska förvaltningen varit sund.
3. Den skall bestå av en medborgare från varje medlemsstat. Dess ledamöter skall fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Artikel 31: Unionens rådgivande organ

1. Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen skall bistås av en regionkommitté samt en ekonomisk och social kommitté, som skall utöva rådgivande funktioner.
2. Regionkommittén skall bestå av företrädare för regionala och lokala organ som antingen har valts till ett regionalt eller lokalt organ eller är politiskt ansvariga inför en vald församling.
3. Ekonomiska och sociala kommittén skall vara sammansatt av företrädare för organisationer för arbetsgivare, löntagare och andra aktörer som är representativa för det civila samhället, särskilt inom socioekonomiska, medborgerliga områden och fackområden samt kulturella områden.
4. Regionkommitténs samt Ekonomiska och sociala kommitténs ledamöter får inte bindas av några instruktioner. De skall i unionens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

5. Reglerna för dessa kommittéers sammansättning, för hur deras ledamöter skall utses, för deras befogenheter och arbetssätt fastställs i artiklarna III-288–III-294. Reglerna för deras sammansättning skall regelbundet ses över av ministerrådet på förslag från kommissionen för att följa unionens utveckling på det ekonomiska, sociala och demografiska området.

AVDELNING V: UTÖVANDE AV UNIONENS BEFOGENHETER

Kapitel I – Allmänna bestämmelser

Artikel 32: Unionens rättsakter

1. När unionen utövar de befogenheter som den tilldelas i konstitutionen skall den som rättsliga instrument i enlighet med bestämmelserna i del III använda europeiska lagar, europeiska ramlagar, europeiska förordningar, europeiska beslut samt rekommendationer och yttranden.

En europeisk lag är en rättsakt med allmän giltighet. Den skall till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat.

En europeisk ramlag är en rättsakt som med avseende på det resultat som skall uppnås skall vara bindande för varje medlemsstat till vilken den är riktad, men som skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

En europeisk förordning är inte en rättsakt, men skall ha allmän giltighet för genomförandet av rättsakter och vissa särskilda bestämmelser i konstitutionen. Den kan antingen till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat, eller också kan den med avseende på det resultat som skall uppnås vara bindande för varje medlemsstat till vilken den är riktad men skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

Ett europeiskt beslut är inte en rättsakt, men skall till alla delar vara bindande. Om det är riktat skall det vara bindande endast för dem som det är riktat till.

Rekommendationer och yttranden som antas av institutionerna skall inte vara bindande.

2. När ett förslag till rättsakt läggs fram för Europaparlamentet och ministerrådet skall dessa avstå från att anta akter som inte anges i denna artikel på det berörda området.

Artikel 33: Rättsakter

1. Europeiska lagar och ramlagar skall antas gemensamt av Europaparlamentet och ministerrådet på förslag av kommissionen i enlighet med det vanliga lagstiftningsförfarande som avses i artikel III-298. Om de båda institutionerna inte kan enas skall akten i fråga inte antas.

I de fall som särskilt avses i artikel III-160 får europeiska lagar och ramlagar antas på initiativ av en grupp av medlemsstater i enlighet med artikel III-298.

2. I de särskilda fall som anges i konstitutionen skall europeiska lagar och ramlagar antas av Europaparlamentet med deltagande av ministerrådet eller av detta med deltagande av Europaparlamentet i enlighet med särskilda lagstiftningsförfaranden.

Artikel 34: Akter som inte är rättsakter

1. Ministerrådet och kommissionen skall anta europeiska förordningar eller europeiska beslut i de fall som avses i artiklarna I-35 och I-36 samt i de fall som särskilt anges i konstitutionen. Europeiska rådet skall anta europeiska beslut i de fall som särskilt anges i konstitutionen. Europeiska centralbanken skall anta europeiska förordningar och europeiska beslut när detta medges i konstitutionen.
2. Ministerrådet och kommissionen samt Europeiska centralbanken skall när detta medges i konstitutionen anta rekommendationer.

Artikel 35: Delegerade förordningar

1. Genom europeiska lagar och ramlagar kan till kommissionen delegeras befogenhet att utfärda delegerade förordningar som kompletterar eller ändrar vissa icke väsentliga delar av en lag eller en ramlag.

I lagarna och ramlagarna skall uttryckligen fastställas delegeringens mål, innehåll, omfattning och varaktighet. De väsentliga delarna av ett område får inte delegeras. De skall förbehållas lagen eller ramlagen.

2. I lagarna eller ramlagarna skall uttryckligen fastställas de tillämpningsvillkor som skall gälla för delegeringen. Dessa villkor kan bestå av följande möjligheter:
 - Europaparlamentet eller ministerrådet får besluta att återkalla delegeringen.
 - Den delegerade förordningen får träda i kraft endast om Europaparlamentet eller ministerrådet inte har gjort några invändningar inom den tidsfrist som anges i lagen eller ramlagen.

När det gäller föregående stycke skall Europaparlamentet fatta beslut med en majoritet av sina ledamöter och ministerrådet skall fatta beslut med kvalificerad majoritet.

Artikel 36: Genomförandeakter

1. Medlemsstaterna skall vidta alla nationella lagstiftningsåtgärder som är nödvändiga för att genomföra unionens rättsligt bindande akter.
2. Om enhetliga villkor för genomförandet av unionens bindande akter krävs, får kommissionen, eller i specifika, vederbörligen motiverade fall och i de fall som avses i artikel 39, ministerrådet, genom dessa akter tilldelas genomförandebefogenheter.
3. I den europeiska lagen skall i förväg fastställas allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av unionens genomförandeakter.
4. Unionens genomförandeakter skall utformas som europeiska genomförandeförordningar eller europeiska genomförandebeslut.

Artikel 37: Gemensamma principer för unionens rättsakter

1. Om det inte fastställs särskilt i konstitutionen, skall institutionerna med beaktande av de tillämpliga förfarandena besluta vilken typ av akt som skall antas i varje enskilt fall, i enlighet med den proportionalitetsprincip som avses i artikel 9.
2. Europeiska lagar, ramlagar, förordningar och beslut skall vara motiverade och avse de förslag eller yttranden som föreskrivs i denna konstitution.

Artikel 38: Offentliggörande och ikraftträdande

1. Europeiska lagar och ramlagar som antas enligt det vanliga lagstiftningsförfarandet skall undertecknas av Europaparlamentets ordförande och ministerrådets ordförande. I övriga fall skall de undertecknas av Europaparlamentets ordförande eller av ministerrådets ordförande. De europeiska lagarna och ramlagarna skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning och träda i kraft den dag som anges i dem eller, i annat fall, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.
2. Europeiska förordningar och beslut som inte är riktade eller riktas till samtliga medlemsstater skall undertecknas av ordföranden för den institution som antar dem, offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning och träda i kraft den dag som anges i dem eller, i annat fall, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.
3. Andra beslut skall delges dem som de riktas till och får verkan genom denna delgivning.

Kapitel II – Särskilda bestämmelser

Artikel 39: Särskilda bestämmelser för genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

1. Europeiska unionen skall föra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som skall grundas på en utveckling av medlemsstaternas ömsesidiga politiska solidaritet, på en identifiering av frågor av allmänt intresse och på en ständigt ökande grad av konvergens i medlemsstaternas åtgärder.

2. Europeiska rådet skall identifiera unionens strategiska intressen och fastställa målen för unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Ministerrådet skall utforma denna politik i enlighet med de strategiska riktlinjer som dras upp av Europeiska rådet samt i enlighet med bestämmelserna i del III.
3. Europeiska rådet och ministerrådet skall anta nödvändiga europeiska beslut.
4. Denna gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik skall genomföras av unionens utrikesminister och medlemsstaterna med hjälp av medlemsstaternas och unionens resurser.
5. Medlemsstaterna skall inom Europeiska rådet och ministerrådet samråda om alla utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av allmänt intresse för att fastställa en gemensam inställning. Innan någon åtgärd får vidtas i internationella sammanhang eller något sådant åtagande som skulle kunna påverka unionens intressen får göras, skall varje medlemsstat samråda med de övriga i Europeiska rådet eller ministerrådet. Medlemsstaterna skall genom ett konvergent uppträdande säkerställa att unionen kan göra sina intressen och värden gällande i internationella sammanhang. Medlemsstaterna skall vara solidariska sinsemellan.
6. Europaparlamentet skall regelbundet höras om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valen när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och hållas informerat om hur den utvecklas.
7. När det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall Europeiska rådet och ministerrådet enhälligt anta europeiska beslut förutom i de fall som anges i del III. De skall besluta på förslag från en medlemsstat, unionens utrikesminister, eller av ministern med stöd av kommissionen. Europeiska lagar och ramlagar skall undantas.
8. Europeiska rådet får enhälligt besluta att ministerrådet skall besluta med kvalificerad majoritet i andra fall än dem som anges i del III.

Artikel 40: Särskilda bestämmelser för genomförandet av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken

1. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken skall utgöra en integrerande del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Den skall garantera unionen en handlingsförmåga baserad på civila och militära resurser. Unionen kan använda dessa resurser vid uppdrag utanför unionen för att bevara freden, förebygga konflikter och stärka den internationella säkerheten i enlighet med principerna i Förenta nationernas stadga. Genomförandet av dessa uppgifter bygger på de av medlemsstaterna tillhandahållna resurserna.
2. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken skall omfatta den gradvisa utformningen av unionens gemensamma försvarspolitik. Den kommer att leda till ett gemensamt försvar, så snart som Europeiska rådet enhälligt har beslutat detta. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Unionens politik enligt denna artikel skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik, och den skall respektera de förpliktelser som följer av Nordatlantiska fördraget för vissa medlemsstater som anser att deras gemensamma försvar förverkligas inom ramen för Atlantpaksorganisationen och den skall vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen.

3. Medlemsstaterna skall ställa civila och militära resurser till unionens förfogande för genomförandet av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, i syfte att bidra till de mål som ministerrådet fastställer. De medlemsstater som sinsemellan upprättar multinationella styrkor får även ställa dessa styrkor till förfogande för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.

Medlemsstaterna skall förbinda sig att gradvis förbättra sina militära resurser. En europeisk byrå för försvarsmateriel, forskning och militära resurser skall inrättas för att identifiera de operativa behoven, främja åtgärder för att tillgodose dessa, bidra till att identifiera och i förekommande fall genomföra varje lämplig åtgärd för att stärka försvarssektorns industriella och tekniska bas, delta i fastställandet av en europeisk politik för resurser och försvarsmateriel samt för att bistå ministerrådet vid utvärderingen av förbättringen av de militära resurserna.

4. Europeiska beslut om genomförandet av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, även beslut som rör inledandet av ett sådant uppdrag som avses i denna artikel, skall antas av ministerrådet genom enhälligt beslut på förslag av unionens utrikesminister eller på förslag av en medlemsstat. Unionens utrikesminister får, vid behov gemensamt med kommissionen, föreslå att såväl nationella resurser som unionens instrument används.
5. Ministerrådet får anförtro åt en grupp medlemsstater att genomföra ett uppdrag inom unionens ram för att bevara unionens värden och tjäna dess intressen. Ett sådant uppdrag skall genomföras i enlighet med bestämmelserna i artikel III-206.
6. De medlemsstater som uppfyller högre krav på militära resurser, och som sinsemellan har gjort mer bindande åtaganden på detta område med tanke på de mest krävande uppdragen, skall upprätta ett strukturerat samarbete inom ramen för unionen. Detta samarbete skall ske enligt bestämmelserna i artikel III-208.

7. Så länge som Europeiska rådet inte har beslutat i enlighet med punkt 2 i denna artikel skall ett närmare samarbete upprättas inom unionen när det gäller ömsesidigt försvar. Detta samarbete innebär att om en av de stater som deltar i detta samarbete utsätts för väpnat angrepp på sitt territorium, skall de övriga deltagande staterna ge stöd och bistånd med alla till buds stående militära och andra medel i enlighet med bestämmelserna i artikel 51 i Förenta nationernas stadga. Vid genomförandet av det närmare samarbetet i fråga om ömsesidigt försvar skall de deltagande medlemsstaterna ha ett nära samarbete med Atlantpaksorganisationen. Formerna för deltagande och för hur samarbetet skall fungera samt beslutsförfarandena för detta samarbete återfinns i artikel III-209.
8. Europaparlamentet skall regelbundet höras om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valmöjligheterna när det gäller den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken och hållas underrättat om hur den utvecklas.

Artikel 41: Genomförande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa

1. Unionen skall utgöra ett område med frihet, säkerhet och rättvisa genom
 - antagande av europeiska lagar och ramlagar, om så behövs särskilt avseende tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning på de områden som räknas upp i del III,
 - främjande av ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter, särskilt på grundval av ett ömsesidigt erkännande av rättsliga och utomrättsliga avgöranden, och
 - operativt samarbete mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter, däribland polisen, tullen och andra myndigheter som är specialiserade på att förebygga och upptäcka brott.

2. Inom ramen för området med frihet, säkerhet och rättvisa får de nationella parlamenten delta i de utvärderingssystem som avses i artikel III-156 och vara knutna till den politiska kontrollen av Europol och utvärderingen av Eurojusts verksamhet i enlighet med artiklarna III-169 och III-172.
3. På områdena polissamarbete och straffrättsligt samarbete skall medlemsstaterna ha initiativrätt enligt artikel III-160.

Artikel 42: Solidaritetsklausul

1. Unionen och dess medlemsstater skall handla gemensamt i en anda av solidaritet om en medlemsstat är föremål för en terroristattack eller en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor. Unionen skall mobilisera alla instrument som står till dess förfogande, även militära resurser som medlemsstaterna tillhandahåller, för att
 - a) – förhindra terroristhot på medlemsstaternas territorier,
– skydda de demokratiska institutionerna och civilbefolkningen vid en eventuell terroristattack,
– bistå en medlemsstat på dess territorium på begäran av dess politiska myndigheter vid en terroristattack,
 - b) – bistå en medlemsstat på dess territorium på begäran av dess politiska myndigheter vid en katastrof.
2. De närmare föreskrifterna för genomförandet av denna bestämmelse finns i artikel III-226.

Kapitel III – Närmare samarbeten

Artikel 43: Närmare samarbeten

1. De medlemsstater som önskar upprätta ett närmare samarbete sinsemellan inom ramen för unionens icke exklusiva befogenheter kan utnyttja dess institutioner och utöva dessa befogenheter genom att tillämpa relevanta bestämmelser i konstitutionen inom de gränser och på de villkor som anges i denna artikel och i artiklarna III-318–III-325.

De närmare samarbetena skall syfta till att främja unionens mål, skydda dess intressen och stärka dess integrationsprocess. De skall vara öppna för samtliga medlemsstater när de upprättas och när som helst i enlighet med artikel III-321.

2. Bemyndigandet att genomföra ett närmare samarbete skall beviljas av ministerrådet som en sista utväg om det i ministerrådet har fastställts att de mål som eftersträvas genom detta samarbete inte kan uppnås inom rimlig tid av hela unionen och förutsatt att det omfattar minst en tredjedel av medlemsstaterna. Ministerrådet skall fatta beslut i enlighet med förfarandet i artikel III-322.
3. Endast medlemmar av ministerrådet som företräder de stater som deltar i ett närmare samarbete får delta i antagandet av rättsakter. Samtliga medlemsstater får emellertid delta i ministerrådets överläggningar.

Endast rösterna från de deltagande staternas företrädare krävs för enhällighet. Med kvalificerad majoritet skall avses majoriteten av rösterna från de deltagande staternas företrädare om de företräder minst tre femtedelar av dessa staters befolkning. När det i konstitutionen inte krävs att ministerrådet skall besluta på grundval av ett förslag från kommissionen, eller när ministerrådet inte beslutar på initiativ av utrikesministern, skall med kvalificerad majoritet avses majoriteten av rösterna från två tredjedelar av de deltagande staterna om de företräder minst tre femtedelar av dessa staters befolkning.

4. Sådana rättsakter som antas inom ramen för ett närmare samarbete skall vara bindande endast för de stater som deltar i detta. De skall inte betraktas som regelverk som skall godtas av kandidatländerna.

AVDELNING VI: UNIONENS DEMOKRATISKA LIV

Artikel 44: Principen om demokratisk jämlikhet

Unionen skall i all sin verksamhet respektera principen om jämlikhet mellan dess medborgare. De skall åtnjuta samma uppmärksamhet från unionens institutioner.

Artikel 45: Principen om representativ demokrati

1. Unionens sätt att fungera är grundat på principen om representativ demokrati.
2. Medborgarna skall företrädas direkt på unionsnivå i Europaparlamentet. Medlemsstaterna skall företrädas i Europeiska rådet och i ministerrådet av sina regeringar vilka själva skall vara ansvariga inför de nationella parlamenten, som valts av deras medborgare.
3. Varje medborgare skall ha rätt att delta i unionens demokratiska liv. Besluten skall fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt.
4. De politiska partierna på europeisk nivå bidrar till att skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas vilja.

Artikel 46: Principen om deltagardemokrati

1. Unionens institutioner skall på lämpliga sätt ge medborgarna och de representativa sammanslutningarna möjlighet att ge uttryck för och offentligt diskutera sina åsikter om alla områden av unionens åtgärder.
2. Unionens institutioner skall föra en öppen, överskådlig och regelbunden dialog med de representativa sammanslutningarna och det civila samhället.
3. För att säkerställa enhetligheten och öppenheten i unionens åtgärder skall kommissionen ha omfattande samråd med berörda parter.
4. Minst en miljon unionsmedborgare som kommer från ett betydande antal medlemsstater får uppmana kommissionen att lägga fram lämpliga förslag i frågor där medborgarna anser att det krävs en unionsrättsakt för att genomföra denna konstitution. Bestämmelser om de särskilda förfaranden och villkor som krävs för en sådan framställning till kommissionen skall fastställas i en europeisk lag.

Artikel 47: Arbetsmarknadens parter och den autonoma sociala dialogen

Europeiska unionen skall erkänna och främja arbetsmarknadsparternas betydelse på unionsnivå och ta hänsyn till skillnaderna i de nationella systemen. Den skall underlätta dialogen dem emellan med respekt för deras autonomi.

Artikel 48: Europeiska ombudsmannen

En europeisk ombudsman som skall utses av Europaparlamentet skall ta emot klagomål rörande fall av dålig förvaltning inom unionens institutioner, organ eller myndigheter. Han eller hon skall undersöka och rapportera om dessa. Den europeiska ombudsmannen skall vara fullständigt oavhängig i sin ämbetsutövning.

Artikel 49: Öppenhet och insyn när det gäller överläggningarna inom unionens institutioner

1. För att främja en god förvaltning och säkerställa det civila samhällets deltagande skall unionens institutioner, organ och myndigheter i sin verksamhet i största möjliga utsträckning iakttaga principen om öppenhet.
2. Europaparlamentets sammanträden skall vara offentliga, liksom även ministerrådets sammanträden när lagstiftningsförslag diskuteras och antas.
3. Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt stadgeenliga säte i en medlemsstat skall ha rätt till tillgång till handlingar från unionens institutioner, myndigheter och organ, oberoende av i vilken form dessa handlingar föreligger, enligt villkoren i del III.
4. De allmänna principer och gränser som av skäl som rör allmänna eller enskilda intressen skall styra utövandet av rätten till tillgång till sådana handlingar skall fastställas i en europeisk lag.
5. De institutioner, organ eller myndigheter som avses i punkt 3 skall i sina arbetsordningar fastställa särskilda bestämmelser om tillgång till handlingar i enlighet med den europeiska lag som avses i punkt 4.

Artikel 50: Skydd av personuppgifter

1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.
2. Bestämmelser om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter i unionens institutioner, organ och myndigheter och i medlemsstaterna, när de utövar verksamhet som omfattas av unionsrätten, samt om den fria rörligheten för sådana uppgifter skall fastställas i en europeisk lag. En oberoende myndighet skall kontrollera att dessa bestämmelser efterlevs.

Artikel 51: Kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning

1. Unionen skall respektera och inte ingripa i kyrkors och religiösa sammanslutningars och samfunds ställning i medlemsstaterna i enlighet med den nationella lagstiftningen.
2. Unionen skall även respektera filosofiska och konfessionslösa organisationers ställning.
3. Unionen skall erkänna deras identitet och deras specifika bidrag och upprätthålla en öppen, överskådlig och regelbunden dialog med dessa kyrkor och organisationer.

AVDELNING VII: UNIONENS FINANSER

Artikel 52: Budgetmässiga och finansiella principer

1. Unionens samtliga inkomster och utgifter skall beräknas för varje budgetår och tas upp i budgeten i enlighet med bestämmelserna i del III.
2. Budgetens inkomster och utgifter skall balansera varandra.
3. De utgifter som tas upp i budgeten skall beviljas för ett budgetår i enlighet med den europeiska lag som avses i artikel III-314.
4. För verkställighet av de utgifter som tas upp i budgeten krävs att en rättsligt bindande akt först antas som ger en rättslig grund för unionens åtgärd och för verkställighet av utgifterna i enlighet med den europeiska lag som avses i artikel III-314. Denna akt skall ha formen av en europeisk lag, en europeisk ramlag, en europeisk förordning eller ett europeiskt beslut.

5. För att budgetdisciplinen skall upprätthållas får unionen inte anta akter som kan medföra betydande verkningar för budgeten, utan att avge en försäkran om att förslaget eller åtgärden kan finansieras inom ramen för unionens egna medel och för den fleråriga finansieringsram som avses i artikel 54.
6. Unionens budget skall genomföras i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning. Medlemsstaterna skall samarbeta med unionen för att säkerställa att de anslag som tagits upp i budgeten används i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning.
7. Unionen och medlemsstaterna skall bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen i enlighet med bestämmelserna i artikel III-317.

Artikel 53: Unionens medel

1. Unionen skall se till att den har nödvändiga medel för att nå sina mål och genomföra sin politik.
2. Utan att det inverkar på andra inkomster skall unionens budget finansieras helt av egna medel.
3. En europeisk lag utfärdad av ministerrådet skall fastställa gränserna för unionens medel och kan inrätta nya kategorier av medel eller upphäva en befintlig kategori. Denna lag skall inte träda i kraft förrän den har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella regler. Ministerrådet skall besluta enhälligt, efter att ha hört Europaparlamentet.
4. Närmare arrangemang för unionens medel skall fastställas i en europeisk lag utfärdad av ministerrådet. Ministerrådet skall besluta efter Europaparlamentets godkännande.

Artikel 54: Den fleråriga finansieringsramen

1. Syftet med den fleråriga finansieringsramen är att säkerställa en regelbunden utveckling av unionens utgifter inom gränserna för de egna medlen. Ramen skall fastställa beloppen för de årliga taken för åtagandebemyndiganden för varje utgiftskategori i enlighet med bestämmelserna i artikel III-304.
2. Den fleråriga finansieringsramen skall fastställas i en europeisk lag utfärdad av ministerrådet. Ministerrådet skall fatta beslut efter godkännande av Europaparlamentet som skall fatta beslut med en majoritet av sina ledamöter.
3. Unionens årliga budget skall fastställas med iakttagande av den fleråriga finansieringsramen.
4. Ministerrådet skall besluta enhälligt när det antar den första fleråriga finansieringsramen efter det att konstitutionen träder i kraft.

Artikel 55: Unionens budget

Europaparlamentet och ministerrådet skall på förslag av kommissionen och i enlighet med bestämmelserna i artikel III-306 anta den europeiska lag som fastställer unionens årliga budget.

AVDELNING VIII: UNIONEN OCH DESS NÄRMASTE OMVÄRLD

Artikel 56: Unionen och dess närmaste omvärld

1. Unionen skall utveckla särskilda förbindelser med närbelägna stater i syfte att upprätta ett område med välstånd och god grannsämja som grundar sig på unionens värderingar och utmärks av nära och fredliga förbindelser som bygger på samarbete.

2. För att genomföra detta får unionen ingå och genomföra särskilda avtal med de berörda länderna enligt bestämmelserna i artikel III-222. Dessa avtal kan innebära ömsesidiga rättigheter och skyldigheter och möjligheten att genomföra åtgärder gemensamt. Genomförandet av dem skall omfattas av regelbundet samråd.

AVDELNING IX: MEDLEMSKAP I UNIONEN

Artikel 57: Villkor för medlemskap och förfarande för anslutning till unionen

1. Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater som respekterar de värden som avses i artikel 2 och förbinder sig att gemensamt främja dem.
2. Varje europeisk stat som önskar bli medlem av unionen får ställa sin ansökan till ministerrådet. Europaparlamentet och medlemsstaternas nationella parlament skall underrättas om denna ansökan. Ministerrådet skall besluta enhälligt efter att ha hört kommissionen och efter godkännande av Europaparlamentet. Villkoren för att upptas som medlem skall fastställas i ett avtal mellan medlemsstaterna och den ansökande staten. Detta avtal skall ratificeras av samtliga avtalslutande stater i överensstämmelse med deras konstitutionella bestämmelser.

Artikel 58: Tillfälligt upphävande av rättigheterna till medlemskap i unionen

1. Ministerrådet får på motiverat förslag från en tredjedel av medlemsstaterna, från Europaparlamentet eller från kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande, med en majoritet på fyra femtedelar av sina medlemmar, anta ett europeiskt beslut som slår fast att det finns en klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter de värden som anges i artikel 2. Innan detta slås fast skall ministerrådet höra den berörda medlemsstaten och får enligt samma förfarande framföra rekommendationer till denna stat.

Ministerrådet skall regelbundet kontrollera om de skäl som har lett till ett sådant fastslående fortfarande äger giltighet.

2. Europeiska rådet får på förslag från en tredjedel av medlemsstaterna eller från kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande, samt efter att ha uppmanat medlemsstaten att framföra sina synpunkter i frågan, enhälligt anta ett europeiskt beslut som slår fast att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter värden som anges i artikel 2.
3. När detta har fastslagits enligt punkt 2, får ministerrådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet, anta ett europeiskt beslut som tillfälligt upphäver vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har till följd av tillämpningen av konstitutionen, inbegripet medlemsstatens rösträtt i ministerrådet. Ministerrådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Denna medlemsstat skall under alla omständigheter fortsätta att vara bunden av sina skyldigheter enligt konstitutionen.

4. Ministerrådet får senare med kvalificerad majoritet anta ett europeiskt beslut om ändring eller återkallande av de åtgärder som har vidtagits enligt punkt 3, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.
5. Vid tillämpningen av denna artikel skall ministerrådet fatta beslut utan att beakta rösten från den ifrågavarande medlemsstaten. Att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut som avses i punkt 2 antas.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 3 tillfälligt inte får utövas.

6. Vid tillämpningen av punkterna 1 och 2 skall Europaparlamentet fatta beslut med två tredjedelar av de avgivna rösterna, vilka skall representera majoriteten av dess ledamöter.

Artikel 59: Frivilligt utträde ur unionen

1. Varje medlemsstat får i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser besluta att utträda ur Europeiska unionen.
2. Den medlemsstat som beslutar att utträda skall anmäla sin avsikt till Europeiska rådet, som skall behandla en sådan anmälan. Mot bakgrund av Europeiska rådets riktlinjer skall unionen förhandla fram och ingå ett avtal med denna stat där villkoren för dess utträde fastställs, med beaktande av ramen för dess framtida förbindelser med unionen. Detta avtal skall ingås på unionens vägnar av ministerrådet som skall besluta med kvalificerad majoritet efter Europaparlamentets godkännande.

Företrädaren för den medlemsstat som utträder skall varken delta i de överläggningar eller i de beslut i Europeiska rådet eller ministerrådet som rör den staten.

3. Denna konstitution skall upphöra att vara tillämplig på den berörda staten från och med den dag då avtalet om utträde träder i kraft eller, om det inte finns något sådant avtal, två år efter den anmälan som avses i punkt 2, om inte Europeiska rådet i samförstånd med den berörda medlemsstaten beslutar att förlänga denna tidsfrist.
4. Om den stat som utträtt ur unionen begär att på nytt få ansluta sig skall denna begäran omfattas av förfarandet i artikel 57.

DEL II

EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

INGRESS

Europas folk har mellan sig skapat en allt fastare sammanslutning och har beslutat att dela en fredlig framtid på grundval av gemensamma värden.

I medvetande om sitt andliga och etiska arv bygger unionen på de odelbara och universella värdena människans värdighet, frihet, jämlikhet och solidaritet samt på den demokratiska principen och rättsstatsprincipen. Den sätter människan i centrum för sin verksamhet genom att inrätta ett unionsmedborgarskap och skapa ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Unionen skall bidra till bevarandet och utvecklingen av dessa gemensamma värden med respekt för mångfalden i Europas folks kultur och traditioner samt för medlemsstaternas nationella identitet och organisering av sina offentliga myndigheter på nationell, regional och lokal nivå; den skall söka främja en balanserad och hållbar utveckling och skall trygga fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital samt etableringsfrihet.

Det är därför nödvändigt att stärka skyddet av de grundläggande rättigheterna mot bakgrund av samhällsutvecklingen, de sociala framstegen och den vetenskapliga och tekniska utvecklingen, genom att göra dem mer synliga i en stadga.

Med beaktande av unionens behörighet och uppgifter samt subsidiaritetsprincipen bekräftas i denna stadga de rättigheter som har sin grund särskilt i medlemsstaternas gemensamma författningstraditioner och internationella förpliktelser, Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, unionens och Europarådets sociala stadgor samt rättspraxis vid Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. I detta sammanhang kommer stadgan att tolkas av unionens och medlemsstaternas domstolar, med vederbörlig hänsyn till de förklaringar som fastställdes under ledning av presidiet för det konvent som utarbetade stadgan.

Åtnjutandet av dessa rättigheter medför ansvar och skyldigheter mot andra människor, mot mänskligheten och mot kommande generationer.

Europeiska unionen erkänner därför de rättigheter, friheter och principer som anges nedan.

AVDELNING I: VÄRDIGHET

Artikel II-1: Människans värdighet

Människans värdighet är okränkbar. Den skall respekteras och skyddas.

Artikel II-2: Rätt till liv

1. Var och en har rätt till liv.
2. Ingen får dömas till döden eller avrättas.

Artikel II-3: Människans rätt till integritet

1. Var och en har rätt till fysisk och mental integritet.
2. Inom medicin och biologi skall i synnerhet följande respekteras:
 - a) Den berörda personens fria och informerade samtycke, på de villkor som föreskrivs i lag.
 - b) Förbud mot rashygieniska metoder, i synnerhet sådana som syftar till urval av människor.
 - c) Förbud mot att låta människokroppen och dess delar i sig utgöra en källa till ekonomisk vinning.
 - d) Förbud mot reproduktiv kloning av människor.

Artikel II-4: Förbud mot tortyr och omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling

Ingen får utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling.

Artikel II-5: Förbud mot slaveri och tvångsarbete

1. Ingen får hållas i slaveri eller träldom.
2. Ingen får tvingas att utföra tvångsarbete eller annat påtvingat arbete.
3. Människohandel skall vara förbjuden.

AVDELNING II: FRIHETER

Artikel II-6: Rätt till frihet och säkerhet

Var och en har rätt till frihet och säkerhet.

Artikel II-7: Respekt för privatlivet och familjelivet

Var och en har rätt till respekt för sitt privatliv och familjeliv, sin bostad och sina kommunikationer.

Artikel II-8: Skydd av personuppgifter

1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.
2. Dessa uppgifter skall behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund. Var och en har rätt att få tillgång till insamlade uppgifter som rör honom eller henne och att få rättelse av dem.
3. En oberoende myndighet skall kontrollera att dessa regler efterlevs.

Artikel II-9: Rätt att ingå äktenskap och rätt att bilda familj

Rätten att ingå äktenskap och rätten att bilda familj skall garanteras enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av dessa rättigheter.

Artikel II-10: Tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet

1. Var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att byta religion eller övertygelse och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller övertygelse genom gudstjänst, undervisning, sedvänjor och ritualer.
2. Rätten till vapenvägran skall erkännas enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av denna rättighet.

Artikel II-11: Yttrandefrihet och informationsfrihet

1. Var och en har rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser.
2. Mediernas frihet och mångfald skall respekteras.

Artikel II-12: Mötes- och föreningsfrihet

1. Var och en har rätt till frihet att delta i fredliga sammankomster samt till föreningsfrihet på alla nivåer, särskilt på det politiska, fackliga och medborgerliga området, vilket innebär rätten för var och en att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att skydda sina intressen.
2. De politiska partierna på unionsnivå skall bidra till att unionsmedborgarnas politiska vilja kommer till uttryck.

Artikel II-13: Frihet för konsten och vetenskapen

Konsten och den vetenskapliga forskningen skall vara fria. Den akademiska friheten skall respekteras.

Artikel II-14: Rätt till utbildning

1. Var och en har rätt till utbildning och till tillträde till yrkesutbildning och fortbildning.
2. Denna rätt innefattar möjligheten att kostnadsfritt följa den obligatoriska undervisningen.
3. Friheten att inrätta undervisningsanstalter med iakttagande av de demokratiska principerna och föräldrars rätt att tillförsäkra sina barn sådan utbildning och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa, filosofiska och pedagogiska övertygelse skall respekteras enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av dessa rättigheter.

Artikel II-15: Fritt yrkesval och rätt att arbeta

1. Var och en har rätt att arbeta och utöva ett fritt valt eller accepterat yrke.
2. Varje unionsmedborgare har rätt att söka arbete, arbeta, etablera sig samt tillhandahålla tjänster i varje medlemsstat.
3. De medborgare i tredje land som har tillstånd att arbeta på medlemsstaternas territorium har rätt till samma arbetsvillkor som unionsmedborgarna.

Artikel II-16: Näringsfrihet

Näringsfriheten skall erkännas i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

Artikel II-17: Rätt till egendom

1. Var och en har rätt att besitta lagligen förvärvad egendom, att nyttja den, att förfoga över den och att testamentera bort den. Ingen får berövas sin egendom utom då samhällsnyttan kräver det, i de fall och under de förutsättningar som föreskrivs i lag och mot rättmätig ersättning för sin förlust i rätt tid. Nyttjandet av egendomen får regleras i lag om det är nödvändigt för allmänna samhällsintressen.
2. Immateriell egendom skall vara skyddad.

Artikel II-18: Rätt till asyl

Rätten till asyl skall garanteras med iakttagande av reglerna i Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 och protokollet av den 31 januari 1967 om flyktingars rättsliga ställning och i enlighet med konstitutionen.

Artikel II-19: Skydd vid avlägsnande, utvisning och utlämning

1. Kollektiva utvisningar skall vara förbjudna.
2. Ingen får avlägsnas, utvisas eller utlämnas till en stat där han eller hon löper en allvarlig risk att utsättas för dödsstraff, tortyr eller andra former av omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling.

AVDELNING III: JÄMLIKHET

Artikel II-20: Likhet inför lagen

Alla människor är lika inför lagen.

Artikel II-21: Icke-diskriminering

1. All diskriminering på grund av bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning skall vara förbjuden.
2. Inom tillämpningsområdet för konstitutionen, och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i denna, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

Artikel II-22: Kulturell, religiös och språklig mångfald

Unionen skall respektera den kulturella, religiösa och språkliga mångfalden.

Artikel II-23: Jämställdhet mellan kvinnor och män

Jämställdhet mellan kvinnor och män skall säkerställas på alla områden, inbegripet i fråga om anställning, arbete och lön.

Principen om jämställdhet utgör inget hinder för att behålla eller vidta åtgärder som innebär särskilda förmåner för det underrepresenterade könet.

Artikel II-24: Barnets rättigheter

1. Barn har rätt till det skydd och den omvårdnad som behövs för deras välfärd. De skall fritt kunna uttrycka sina åsikter. Dessa åsikter skall beaktas i frågor som rör barnen i förhållande till deras ålder och mognad.
2. Vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner, skall barnets bästa komma i främsta rummet.
3. Varje barn har rätt att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna, utom då detta strider mot barnets bästa.

Artikel II-25: Äldres rättigheter

Unionen erkänner och respekterar rätten för äldre att leva ett värdigt och oberoende liv och att delta i det sociala och kulturella livet.

Artikel II-26: Integrering av personer med funktionshinder

Unionen erkänner och respekterar rätten för personer med funktionshinder att få del av åtgärder som syftar till att säkerställa deras oberoende, sociala och yrkesmässiga integrering och deltagande i samhällslivet.

AVDELNING IV: SOLIDARITET

Artikel II-27: Arbetstagares rätt till information och samråd inom företaget

Arbetstagarna eller deras representanter skall på lämpliga nivåer garanteras rätt till information och samråd vid lämplig tidpunkt, i de fall och på de villkor som föreskrivs i unionsrätten och i nationell lagstiftning och praxis.

Artikel II-28: Förhandlingsrätt och rätt till kollektiva åtgärder

Arbetstagare och arbetsgivare, eller deras respektive organisationer, har i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis rätt att förhandla och ingå kollektivavtal på lämpliga nivåer och att i händelse av intressekonflikter tillgripa kollektiva åtgärder för att försvara sina intressen, inbegripet strejk.

Artikel II-29: Rätt till tillgång till arbetsförmedlingar

Var och en har rätt till tillgång till kostnadsfri arbetsförmedling.

Artikel II-30: Skydd mot uppsägning utan saklig grund

Varje arbetstagare har rätt till skydd mot uppsägning utan saklig grund, i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

Artikel II-31: Rättvisa arbetsförhållanden

1. Varje arbetstagare har rätt till hälsosamma, säkra och värdiga arbetsförhållanden.
2. Varje arbetstagare har rätt till en begränsning av den maximala arbetstiden samt till dygns- och veckovila och årlig betald semester.

Artikel II-32: Förbud mot barnarbete och skydd av ungdomar i arbetslivet

Barnarbete är förbjudet. Minimiåldern för att ta anställning får inte vara lägre än den ålder vid vilken skolplikten upphör, utan att det påverkar tillämpningen av sådana regler som kan vara mer fördelaktiga för ungdomar och med förbehåll för begränsade undantag.

De ungdomar som har anställning skall åtnjuta arbetsvillkor som är anpassade till deras ålder samt skyddas mot ekonomiskt utnyttjande och mot allt arbete som kan vara till skada för deras säkerhet, deras hälsa, deras fysiska, mentala, moraliska eller sociala utveckling eller äventyra deras utbildning.

Artikel II-33: Familjeliv och yrkesliv

1. Skyddet av familjen på det rättsliga, ekonomiska och sociala planet skall säkerställas.
2. För att kunna förena familjeliv och yrkesliv skall varje arbetstagare ha rätt till skydd mot uppsägning på varje grund som står i samband med moderskap samt rätt till betald mödraledighet och till föräldraledighet efter ett barns födelse eller adoption.

Artikel II-34: Social trygghet och socialbidrag

1. Unionen skall erkänna och respektera rätten till tillgång till social trygghet och sociala förmåner som garanterar skydd i sådana fall som moderskap, sjukdom, olyckor i arbetet, omsorgsbehov eller ålderdom samt vid arbetslöshet i enlighet med närmare bestämmelser i unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.
2. Var och en som är bosatt och förflyttar sig lagligt inom unionen har rätt till social trygghet och sociala förmåner i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.
3. I syfte att bekämpa social utslagning och fattigdom skall unionen erkänna och respektera rätten till socialbidrag och till bostadsbidrag som, i enlighet med närmare bestämmelser i unionsrätten samt i nationell lagstiftning och praxis, är avsedda att trygga en värdig tillvaro för alla dem som saknar tillräckliga medel.

Artikel II-35: Hälsoskydd

Var och en har rätt till tillgång till förebyggande hälsovård och till medicinsk vård på de villkor som fastställs i nationell lagstiftning och praxis. En hög hälsoskyddsnivå för människor skall säkerställas vid utformning och genomförande av all unionspolitik och alla unionsåtgärder.

Artikel II-36: Tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse

Unionen skall för att främja social och territoriell sammanhållning i unionen erkänna och respektera den tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som föreskrivs i nationell lagstiftning och praxis i enlighet med konstitutionen.

Artikel II-37: Miljöskydd

En hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet skall integreras i unionens politik och tryggas i enlighet med principen om hållbar utveckling.

Artikel II-38: Konsumentskydd

En hög nivå i fråga om konsumentskydd skall tryggas i unionens politik.

AVDELNING V: MEDBORGARNAS RÄTTIGHETER

Artikel II-39: Rösträtt och valbarhet till Europaparlamentet

1. Varje unionsmedborgare skall ha rösträtt och vara valbar vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där han eller hon är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten.
2. Ledamöterna i Europaparlamentet skall väljas genom allmänna direkta, fria och hemliga val.

Artikel II-40: Rösträtt och valbarhet i kommunala val

Varje unionsmedborgare skall ha rösträtt och vara valbar i kommunala val i den medlemsstat där han eller hon är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten.

Artikel II-41: Rätt till god förvaltning

1. Var och en har rätt att få sina angelägenheter behandlade opartiskt, rättvist och inom skälig tid av unionens institutioner, organ och myndigheter.
2. Denna rättighet innebär bl.a. att
 - a) var och en har rätt att bli hörd innan en enskild åtgärd som skulle beröra honom eller henne negativt vidtas mot honom eller henne,
 - b) var och en skall ha tillgång till de akter som berör honom eller henne, med förbehåll för berättigade intressen vad avser sekretess, tystnadsplikt och affärshemlighet,
 - c) förvaltningen är skyldig att motivera sina beslut.
3. Var och en har rätt att få ersättning av unionen för skador som har orsakats av dess institutioner eller dess tjänstemän under deras tjänsteutövning, enligt de allmänna gemensamma principerna i medlemsstaternas lagstiftning.
4. Var och en skall kunna vända sig till unionens institutioner på något av konstitutionens språk och skall få svar på samma språk.

Artikel II-42: Rätt till tillgång till handlingar

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt till tillgång till de handlingar som utfärdas av unionens institutioner, organ och myndigheter, oavsett i vilken form de framställts.

Artikel II-43: Europeiska ombudsmannen

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt att vända sig till Europeiska ombudsman vid missförhållanden i unionsinstitutionernas, unionsorganens eller unionsmyndigheternas verksamhet, med undantag för Europeiska domstolen och den allmänna underrätten då dessa utövar sina domstolsfunktioner.

Artikel II-44: Rätt att göra framställningar

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt att göra framställningar till Europaparlamentet.

Artikel II-45: Rörelse- och uppehållsfrihet

1. Varje unionsmedborgare har rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.
2. Rörelse- och uppehållsfrihet kan i enlighet med konstitutionen medges medborgare i tredje land som är lagligen bosatta inom en medlemsstats territorium.

Artikel II-46: Diplomatiskt och konsulärt skydd

Varje unionsmedborgare har inom ett tredje lands territorium, där den medlemsstat i vilken han eller hon är medborgare inte är representerad, rätt till skydd av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter, på samma villkor som medborgarna i den staten.

AVDELNING VI: RÄTTSKIPNING

Artikel II-47: Rätt till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol

Var och en vars unionsrättsligt garanterade fri- och rättigheter har kränkts har rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol, med beaktande av de villkor som föreskrivs i denna artikel.

Var och en har rätt att inom skälig tid få sin sak prövad i en rättvis och offentlig rättegång och inför en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag. Var och en skall ha möjlighet att erhålla rådgivning, låta sig försvaras och företrädas.

Rättshjälp skall ges till personer som inte har tillräckliga medel, om denna hjälp är nödvändig för att ge dem en effektiv möjlighet att få sin sak prövad inför domstol.

Artikel II-48: Presumtion för oskuld och rätten till försvar

1. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse skall betraktas som oskyldig till dess att hans eller hennes skuld lagligen fastställts.
2. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse skall garanteras respekt för rätten till försvar.

Artikel II-49: Principerna om laglighet och proportionalitet i fråga om brott och straff

1. Ingen får fällas till ansvar för någon gärning eller underlåtenhet som vid den tidpunkt då den begicks inte utgjorde en lagöverträdelse enligt nationell eller internationell rätt. Inte heller får ett strängare straff utmätas än som var tillämpligt vid den tidpunkt då lagöverträdelsen begicks. Om efter lagöverträdelsens begående ny lag stiftas som föreskriver ett lindrigare straff skall detta tillämpas.
2. Denna artikel skall inte hindra lagföring och bestraffning av den som har gjort sig skyldig till en handling eller underlåtenhet som vid den tidpunkt då den begicks var brottslig enligt de allmänna principer som erkänns av alla nationer.
3. Straffets stränghet bör inte vara oproportionerlig i förhållande till lagöverträdelsen.

Artikel II-50: Rätt att inte bli dömd eller straffad två gånger för samma brott

Ingen får lagföras eller straffas på nytt för en lagöverträdelse för vilken han eller hon redan har blivit frikänd eller dömd i unionen genom en lagakraftvunnen brottmålsdom i enlighet med lagen.

AVDELNING VII: ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OM TOLKNING OCH TILLÄMPNING AV STADGAN

Artikel II-51: Tillämpningsområde

1. Bestämmelserna i denna stadga riktar sig, med beaktande av subsidiaritetsprincipen, till unionens institutioner, organ och myndigheter samt till medlemsstaterna endast när dessa tillämpar unionsrätten. Institutionerna, organen och medlemsstaterna skall därför respektera rättigheterna, iakttå principerna och främja tillämpningen av dem i enlighet med sina respektive befogenheter och under iakttagande av gränserna för unionens befogenheter enligt andra delar av konstitutionen.
2. Denna stadga innebär inte någon utvidgning av tillämpningsområdet för unionsrätten utanför unionens befogenheter, medför varken någon ny befogenhet eller någon ny uppgift för unionen och ändrar heller inte de befogenheter och uppgifter som fastställs i andra delar av konstitutionen.

Artikel II-52: Rättigheternas och principernas räckvidd och tolkning

1. Varje begränsning i utövningen av de rättigheter och friheter som erkänns i denna stadga skall vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter. Begränsningar får, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter.
2. De rättigheter som erkänns i denna stadga för vilka bestämmelser återfinns i andra delar i konstitutionen skall utövas på de villkor och inom de gränser som fastställs i dessa.
3. I den mån som denna stadga omfattar rättigheter som motsvarar sådana som garanteras av Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna skall de ha samma innebörd och räckvidd som i konventionen. Denna bestämmelse hindrar inte unionsrätten från att tillförsäkra ett mer långtgående skydd.
4. I den mån som grundläggande rättigheter enligt medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner erkänns i denna stadga, skall rättigheterna tolkas i samstämmighet med dessa traditioner.
5. De bestämmelser i denna stadga som innehåller principer får genomföras genom rättsakter och verkställighetsakter som antas av unionens institutioner och organ, och genom medlemsstaternas akter när de vid utövandet av sina respektive befogenheter genomför unionsrätten. De får endast prövas i domstol med avseende på tolkningen av dem och avgöranden om deras laglighet.
6. Nationella lagar och nationell praxis som anges i denna stadga skall beaktas fullt ut.

Artikel II-53: Skyddsnivå

Ingen bestämmelse i denna stadga får tolkas som att den inskränker eller inkräktar på de mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som inom respektive tillämpningsområde erkänns i unionsrätten, internationell rätt och de internationella konventioner i vilka unionen eller samtliga medlemsstaterna är parter, särskilt Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, samt i medlemsstaternas författningar.

Artikel II-54: Förbud mot missbruk av rättigheter

Ingen bestämmelse i denna stadga får tolkas som att den medför rätt att bedriva verksamhet eller utföra handlingar som syftar till att sätta ur spel någon av de rättigheter och friheter som erkänns i stadgan eller att inskränka dem i större utsträckning än vad som medges i stadgan.

PROTOKOLL OM DE NATIONELLA PARLAMENTENS ROLL I EUROPEISKA UNIONEN

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ERINRAR OM att det sätt på vilket de enskilda nationella parlamenten granskar sin egen regering i fråga om unionens verksamhet är en angelägenhet för varje medlemsstats särskilda konstitutionella organisation och praxis,

SOM DOCK ÖNSKAR uppmuntra till en större delaktighet från de nationella parlamentens sida i Europeiska unionens verksamhet och öka deras möjligheter att uttrycka sin uppfattning om lagstiftningsförslagen och andra frågor som kan vara av särskilt intresse för dem,

HAR ENATS om följande bestämmelser, som skall fogas till konstitutionen:

I. Information till medlemsstaternas nationella parlament

1. Samtliga kommissionens samrådsdokument (grön- och vitböcker och meddelanden) skall kommissionen vid offentliggörandet direkt tillställa medlemsstaternas nationella parlament. Kommissionen skall också till medlemsstaternas nationella parlament översända det årliga lagstiftningsprogrammet samt alla andra instrument för lagstiftningsprogram eller politisk strategi samtidigt som dessa läggs fram för Europaparlamentet och ministerrådet.
2. Alla lagstiftningsförslag som tillställs Europaparlamentet och ministerrådet skall samtidigt skickas till medlemsstaternas nationella parlament.

3. Medlemsstaternas nationella parlament kan, i enlighet med det förfarande som anges i protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, tillstålla Europaparlamentets, ministerrådets och kommissionens ordförande ett motiverat yttrande om huruvida ett lagstiftningsförslag är förenligt med subsidiaritetsprincipen.
4. En sexveckorsperiod skall förflyta mellan den dag då ett lagstiftningsförslag av kommissionen görs tillgängligt för Europaparlamentet, ministerrådet och medlemsstaternas nationella parlament på Europeiska unionens officiella språk och den dag då förslaget sätts upp på ministerrådets dagordning för antagande av detta eller för antagande av en ståndpunkt inom ramen för ett lagstiftningsförfarande; i brådskande fall kan dock undantag göras, varvid skälen skall anges i ministerrådets akt eller ståndpunkt. Inga överenskommelser får komma till stånd under dessa sex veckor utom i vederbörligen motiverade brådskande fall. Tio dagar skall förflyta mellan den dag då ett förslag förs upp på ministerrådets dagordning och antagandet av en ståndpunkt.
5. Dagordningarna för och resultaten av ministerrådets möten, inklusive protokollen från ministerrådets möten då det diskuterar lagstiftningsförslag, skall översändas direkt till medlemsstaternas nationella parlament samtidigt som de översänds till medlemsstaternas regeringar.
6. När Europeiska rådet överväger att åberopa bestämmelsen i artikel I-24.4 första stycket i konstitutionen, skall de nationella parlamenten underrättas före varje beslut.

När Europeiska rådet överväger att åberopa bestämmelsen i artikel I-24.4 andra stycket i konstitutionen, skall de nationella parlamenten underrättas minst fyra månader innan ett beslut fattas.

7. Revisionsrätten skall för kännedom översända sin årsrapport till medlemsstaternas nationella parlament samtidigt som den översänds till Europaparlamentet och ministerrådet.
8. När det rör sig om nationella tvåkammарparlament skall dessa bestämmelser gälla båda kamrarna.

II. Mellanparlamentariskt samarbete

9. Europaparlamentet och de nationella parlamenten skall tillsammans fastställa hur det mellanparlamentariska samarbetet inom Europeiska unionen kan organiseras och främjas på ett effektivt och regelbundet sätt.
10. Konferensen mellan organ för EG-frågor får till Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen överlämna alla bidrag som den finner lämpliga. Konferensen skall dessutom främja utbyte av information och bästa praxis mellan medlemsstaternas parlament och Europaparlamentet, och även mellan deras fackutskott. Konferensen kan också anordna mellanparlamentariska konferenser om särskilda teman, bland annat för att diskutera frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. Konferensens bidrag skall inte på något sätt vara bindande för de nationella parlamenten eller föregripa deras ståndpunkt.

PROTOKOLL OM TILLÄMPNING AV SUBSIDIARITETS- OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPERNA

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR säkerställa att beslut fattas så nära unionens medborgare som möjligt,

SOM ÄR BESLUTNA att fastställa villkoren för tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, vilka kommer till uttryck i artikel I-9 i konstitutionen samt att upprätta ett system för att kontrollera institutionernas tillämpning av dessa principer.

HAR DÄRFÖR ENATS om följande bestämmelser som skall fogas till konstitutionen.

1. Varje institution skall fortlöpande säkerställa att subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna enligt artikel I-9 i konstitutionen följs.
2. Innan kommissionen föreslår en rättsakt skall den företa omfattande samråd. Vid dessa samråd skall i förekommande fall den regionala och lokala dimensionen av de planerade åtgärderna beaktas. I mycket brådskande fall skall kommissionen inte företa samråd. Den skall motivera sitt beslut i förslaget.
3. Kommissionen skall samtidigt översända alla sina lagstiftningsförslag och ändrade förslag till medlemsstaternas nationella parlament och till unionslagstiftaren. Efter antagandet skall Europaparlamentet översända sina lagstiftningsresolutioner och ministerrådet sina ståndpunkter till medlemsstaternas nationella parlament.

4. Kommissionen skall motivera sitt förslag med avseende på subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Varje lagstiftningsförslag bör innehålla ett formulär med detaljerade uppgifter som gör det möjligt att bedöma om subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna följts. Formuläret bör innehålla underlag för bedömning av dess finansiella konsekvenser och, när det gäller en ramlag, konsekvenserna för de bestämmelser som medlemsstaterna skall genomföra, i förekommande fall även i den regionala lagstiftningen. Skäl som visar att något av unionens mål bättre kan uppnås på unionsnivån bör bygga på kvalitativa indikatorer och, varje gång det är möjligt, på kvantitativa sådana. Kommissionen skall ta hänsyn till att det ekonomiska eller administrativa ansvar som åligger unionen, nationella regeringar, regionala eller lokala myndigheter, ekonomiska aktörer och medborgare så långt som möjligt skall begränsas och stå i proportion till det mål som skall uppnås.
5. Nationella parlament i medlemsstaterna och kammare i ett nationellt parlament får, inom sex veckor räknat från den dag då kommissionens lagstiftningsförslag översänds, tillstålla Europaparlamentets, ministerrådets och kommissionens ordförande ett motiverat yttrande med skälen till att de anser att det aktuella förslaget inte överensstämmer med subsidiaritetsprincipen. Det åligger varje nationellt parlament eller kammare i ett nationellt parlament att samråda i förekommande fall med de regionala parlament som har lagstiftande befogenheter.
6. Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen skall ta hänsyn till motiverade yttranden från de nationella parlamenten i medlemsstaterna eller från en kammare i sådant parlament.

Parlamenten i de medlemsstater som har enkammarparlament skall ha två röster, medan var och en av kamrarna i ett tvåkamarsystem skall ha en röst.

Om minst en tredjedel av det totala antal röster som tilldelats medlemsstaternas nationella parlament och kamrarna i de nationella parlamenten skulle lämna motiverade yttranden om att kommissionens förslag inte respekterar subsidiaritetsprincipen skall kommissionen ompröva sitt förslag. Om det gäller ett förslag från kommissionen eller ett initiativ från en grupp medlemsstater inom ramen för bestämmelserna i artikel III-160 i konstitutionen om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, skall tröskeln vara minst en fjärdedel.

Efter omprövningen kan kommissionen besluta att antingen stå fast vid sitt förslag, ändra det eller dra tillbaka det. Kommissionen skall motivera sitt beslut.

7. Domstolen är behörig att pröva en talan om åsidosättande av subsidiaritetsprincipen genom en rättsakt som enligt villkoren i artikel III-266 i konstitutionen väcks av medlemsstaterna eller överlämnas av dem på deras nationella parlaments vägnar eller för en kammare i detta parlament i enlighet med deras interna rättsordning.

Enligt samma artikel får sådan talan även väckas av Regionkommittén med avseende på rättsakter som enligt konstitutionen inte kan antas utan att kommittén har hörts.

8. Kommissionen skall varje år lägga fram en rapport för Europeiska rådet, Europaparlamentet, ministerrådet och medlemsstaternas nationella parlament om tillämpningen av artikel I-9 i konstitutionen. Denna årliga rapport skall även sändas till Regionkommittén och till Ekonomiska och sociala kommittén.

**PROTOKOLL OM HUR MEDBORGARNA SKALL FÖRETRÄDAS
I EUROPAPARLAMENTET OCH VIKTNING
AV RÖSTER I EUROPEISKA RÅDET OCH MINISTERRÅDET**

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA

HAR ANTAGIT följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa.

ARTIKEL 1

Bestämmelser om Europaparlamentet

1. Under hela valperioden 2004–2009 skall i varje medlemsstat följande antal företrädare i Europaparlamentet väljas:

Belgien	24
Tjeckien	24
Danmark	14
Tyskland	99
Estland	6
Grekland	24
Spanien	54
Frankrike	78
Irland	13
Italien	78
Cypern	6
Lettland	9
Litauen	13
Luxemburg	6
Ungern	24
Malta	5
Nederländerna	27
Österrike	18
Polen	54
Portugal	24
Slovenien	7
Slovakien	14
Finland	14
Sverige	19
Förenade kungariket	78

ARTIKEL 2

Bestämmelser om viktning av rösterna i Europeiska rådet och ministerrådet

1. Följande bestämmelser skall gälla till och med den 1 november 2009 utan att artikel I-24 i konstitutionen åsidosatts.

När Europeiska rådets och ministerrådets beslut skall fattas med kvalificerad majoritet, skall medlemmarnas röster viktas på följande sätt:

Belgien	12
Tjeckien	12
Danmark	7
Tyskland	29
Estland	4
Grekland	12
Spanien	27
Frankrike	29
Irland	7
Italien	29
Cypern	4
Lettland	4
Litauen	7
Luxemburg	4
Ungern	12
Malta	3
Nederländerna	13
Österrike	10
Polen	27
Portugal	12
Slovenien	4
Slovakien	7
Finland	7
Sverige	10
Förenade kungariket	29

Rådets beslut skall fattas med minst 232 röster från en majoritet av medlemmarna när beslutet enligt denna konstitution skall fattas på förslag från kommissionen. I andra fall skall rådets beslut fattas med minst 232 röster från minst två tredjedelar av medlemmarna.

När ett beslut fattas av Europeiska rådet eller ministerrådet med kvalificerad majoritet får en medlem av Europeiska rådet eller ministerrådet begära en kontroll av att de medlemsstater som utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om detta villkor inte är uppfyllt skall beslutet inte antas.

2. För framtida anslutningar skall den tröskel som avses i föregående punkt beräknas så att tröskeln för den kvalificerade majoriteten uttryckt i röster inte överstiger tröskeln enligt tabellen i den förklaring om utvidgningen av Europeiska unionen som förts in i slutakten från den konferens som antog Nicefördraget.

o
o o

FÖRKLARING

som fogas till protokollet om hur medborgarna skall företrädas i Europaparlamentet och viktning av röster i Europeiska rådet och ministerrådet

Europeiska unionens medlemsstater kommer att inta följande gemensamma ståndpunkt vid konferenserna om Rumäniens och/eller Bulgariens anslutning till Europeiska unionen vad avser fördelningen av platser i Europaparlamentet och viktningen av röster i Europeiska rådet och ministerrådet. Om Rumäniens och/eller Bulgariens anslutning till Europeiska unionen äger rum innan Europeiska rådets beslut enligt artikel I-19.2 i konstitutionen träder i kraft, skall antalet valda företrädare för dessa länder i Europaparlamentet beräknas utifrån siffrorna 33 respektive 17, korrigerade enligt den formel genom vilken antalet företrädare för varje medlemsstat i Europaparlamentet fastställs enligt protokollet om hur medborgarna skall företrädas i Europaparlamentet och viktning av röster i rådet i Europeiska rådet och ministerrådet.

Genom avvikelse från artikel 19.2 i konstitutionen kan det i fördraget om anslutning till Europeiska unionen föreskrivas att antalet ledamöter i Europaparlamentet tillfälligt får överstiga 736 under återstoden av mandattiden 2004–2009.

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel I-24.2 i konstitutionen skall viktningen av röster i Europeiska rådet och ministerrådet för Rumänien och Bulgarien vara 14 respektive 10 fram till och med den 1 november 2009. Vid varje anslutning skall den tröskel som avses i protokollet om hur medborgarna skall företrädas i Europaparlamentet och viktning av röster i Europeiska rådet och ministerrådet beslutas av rådet.
